

COÖPERATIEVE VEREENIGINGEN.

N°. 251.

Coöperatieve Stoomzuivelfabriek, te Ezinge.

Op heden, den vier en twintigsten Maart achttienhonderd vier en negentig, compareerden voor meester Reneke Meinard Adriaan de Marees van Swinderen, notaris te Ezinge, arrondissement en provincie Groningen, in tegenwoordigheid der na te noemen getuigen:

1. Justus Bartholomeus Brouwers, te Garnwert;
2. Gerrit Arend Iwema, te Ezinge;
3. Berend Olthoff, te Oldehove;
4. Johannes Brongers, te Ezinge;
5. Pieter Bansema, mede aldaar;
6. Douwe Franssens, te Saaxsum;
7. Kornelis Togtema, te Ezinge;
8. Jacob Folkerts, mede aldaar;
9. Klaas Alberts Iwema, te Ezinge, voor zich en als gemachtigde van:
 - a. Engelbertus Lodewijk Franssens, te Saaxsum;
 - b. Rolina Boer, weduwe Eije Berends Wiersema, te Oldehove;
 - c. Berend Wiersema, mede aldaar;
 - d. Margaretha Bansema, weduwe Anne Klazens Homan;
 - e. Klaas Bakker;
 - f. Klaas Rietzema Eisezoon, mede te Oldehove woonachtig, krachtens onderhandsche volmacht van den twee en twintigsten dezer, welke volmacht, na door den lasthebber in tegenwoordigheid van den notaris en de getuigen voor echt te zijn erkend en ten blyke daarvan door allen geteekend, aan de minute dezer is vastgehecht en met dezelve ter registratie zal worden aangeboden;
10. Coert van Calcar, te Ezinge;
11. Aeilke Olferts Cleveringa, te Ezinge;
12. Homme Ritzema, mede aldaar;
13. Douwe Franssens Franssens, te Ezinge;
14. Mense Hendriks de Jonge, te Ezinge;
15. Alle Alberts, mede aldaar;

16. Arend Pieters de Boer, onder Oldehove;
17. Egbert Wieringa, te Ezinge;
18. Lijkle Lijklis, te Oldehove;
19. Jacob Buining, mede aldaar;
20. Siebrand Garms Wiersema, te Saaxsum;
21. Antonie Doornbos, op Hardeweer onder Ezinge;
22. Hotze Nicolaas Scheering, te Feerwert;
23. Pier Lijklis, te Oldehove;
24. Folkert Jans Emmelkamp, te Saaxsum;
25. Freerk Pot, ijzersmid, te Ezinge;

zijnde alle andere comparanten en lastgevers of lastgeefsters van beroep landbouwers of landbouwsters, zijnde alle de comparanten aan den notaris bekend, die verklaarden zoo voor zich als in hoedanigheid als boven op te richten eene coöperatieve **stoomzuivelfabriek** te Ezinge.

En zulks op de navolgende voorwaarden of statuten.

Artikel een. Te Ezinge is gevestigd eene vereeniging *Coöperatieve Stoomzuivelfabriek*, te Ezinge.

Artikel twee. Het doel der vereeniging is gemeenschappelijke zuivelbereiding door de exploitatie eener **stoomzuivelfabriek** en den verkoop van te verkrijgen producten.

Artikel drie. Om dit doel te bereiken sticht de vereeniging eene **stoomzuivelfabriek** op door haar aan te koopen grond te Ezinge, en verbinden zich de leden aan deze fabriek, behoudens die voor eigen gebruik benoodigd, ter bereiding te leveren alle melk van het rundvee der boerderij bij ieder hunner in gebruik.

Artikel vier. De vereeniging verkoopt vervolgens de verkregen boter en afgeroomde melk en verdeelt de zuivere opbrengst van alle producten onder de leden, naar verhouding der door elk geleverde melk, nader te regelen bij huishoudelijk reglement.

Artikel vijf. Onder zuivere opbrengst wordt verstaan de verkoopprijs na aftrek:

- 1°. van de kosten van emballage, vervoer en dergelijke;
- 2°. van twee derde cent per liter melk tot vorming van de kas der vereeniging en het reservekapitaal.

Artikel zes. Wanneer daarvan de wenschelijkheid blijkt, kan ook melk van anderen ter bereiding worden aangenomen.

Artikel zeven. De vereeniging wordt, behoudens verlenging na afloop van het tijdvak, opgericht voor den tijd van vijftien jaren, aanvangende met den datum van openbaarmaking der statuten in de *Staatscourant*.

Artikel acht. Het domicilie der vereeniging, alsmede van die leden welke buiten de gemeente Ezinge woonachtig zijn, is ten kantore der vereeniging te Ezinge, aan de fabriek.

Artikel negen. Het dienstjaar vangt aan op den eersten Januari.

Geldmiddelen.

Artikel tien. Het voor oprichting der vereeniging, den aankoop van het terrein, de stichting der fabriek en het aanschaffen der machines, werktuigen en gereedschappen benoodigd kapitaal, ten

bedrage van twaalf duizend gulden, zal worden geleend onder hypothecair verband van de fabrieksgebouwen met hetgeen daartoe door bestemming behoort en solidaire borgstelling van de leden, welke borgtocht zal berekend worden naar de geleverde hoeveelheid melk.

De leening zal aflosbaar worden gesteld in annuïteiten, waarvoor jaarlijks minstens vijfhonderd gulden uit de kas der vereeniging beschikbaar zal worden gesteld.

Artikel elf. Er wordt een reservekapitaal gevormd, waarvoor in de rekening van elk boekjaar een bedrag van minstens eenhonderd gulden als vaste post van uitgaaf zal worden aangebracht, totdat dit fonds, met inbegrip van de door belegging te verkrijgen reventuën, een bedrag van vijfhonderd gulden heeft bereikt. Daaruit zullen de teruggaven geschieden, bedoeld bij artikel 20. Wordt over eenig bedrag beschikt, dan zal onmiddellijk tot aanvulling overeenkomstig het eerste lid van dit artikel worden overgegaan.

Artikel twaalf. Op de rekening der vereeniging worden in uitgaaf gebracht:

de termijnen van aflossing der aan te gane geldleening;

de belooning van het dienstbaar personeel;

het benodigde voor onderhoud van gebouwen, machines en gereedschappen, brandstoffen, belastingen, de onkosten der administratie, assurantie der gebouwen en roerende goederen en verdere kosten van exploitatie.

Artikel dertien. De rechten der leden op de baten der vereeniging en hunne aansprakelijkheid voor hare verbintenissen en schulden worden, behoudens de uitzondering in artikel 10 bedoeld, bepaald naar de verhouding bij artikel 4 aangenomen.

Lidmaatschap, rechten en verplichtingen.

Artikel veertien. Leden der vereeniging zijn de oprichters en zij, die later als zoodanig mochten worden aangenomen.

Artikel vijftien. Tot leden kunnen alleen worden toegelaten meerderjarige veehouders, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsrechten, die zich verbinden den inleg te betalen, welke naar de omstandigheden door de leden zal worden bepaald.

Artikel zestien. Wie als lid wenscht te worden aangenomen, richt daartoe een schriftelijk verzoek aan het bestuur. Het bestuur brengt dit verzoek, met zijn advies, in de eerstvolgende vergadering der leden, ten einde daarover te beslissen, en in geval van toelating, daarvoor de voorwaarden vast te stellen. Van het genomen besluit wordt door het bestuur den adressant kennis gegeven.

Artikel zeventien. Het lidmaatschap is persoonlijk en verbindend voor een vol dienstjaar.

Artikel achttien. Rechtverkrijgenden van een overleden lid kunnen, met goedkeuring van de leden, den overledene als zoodanig opvolgen. Zij geven, zoo mogelijk binnen drie maanden na het overlijden, hunnen wensch daartoe schriftelijk aan het bestuur te kennen.

Artikel negentien. De leden der vereeniging worden geacht hunne erfgenamen of rechtverkrijgenden te verbinden, om voor het geval deze zich met dezelfde melkerij bij de vereeniging kunnen aansluiten, daartoe over te gaan, op verbeurte van alle aanspraken op uitkeering, restitutie en mede-eigendom, tenzij hunne toelating wordt geweigerd. In dit geval wordt de uitkeering geregeld naar het volgend artikel.

Artikel twintig. Die om geldige redenen, ter beoordeeling van de leden, genoodzaakt is uit de vereeniging te treden, ontvangt zijn inleg terug en is van de borgtocht ontheven.

Artikel een en twintig. Als geldige reden van uittreding wordt onder andere beschouwd, verandering van woonplaats, ten gevolge waarvan de onmogelijkheid ontstaat om de melk versch aan de fabriek te leveren, en de aansluiting bij eene soortgelijke vereeniging, welke fabriek op aanmerkelijker korter afstand van de woonplaats der veehouders is gelegen.

Artikel twee en twintig. Hij die uit de vereeniging wenscht te treden, geeft daarvan minstens drie maanden vóór den afloop van het dienstjaar schriftelijk kennis aan het bestuur, met opgaaf zijner motieven.

Artikel drie en twintig. Op hen die volgens het oordeel der leden zonder geldige redenen uit de vereeniging treden, is toepasselijk hetgeen bij artikel 19 ten aanzien van niet-toetredende erfgenamen is vastgesteld. Zij blijven bovendien aansprakelijk voor de schulden en schaden, gedurende hun lidmaatschap gemaakt en geleden, en zijn verplicht op de eerste aanmaning van het bestuur in de kas der vereeniging te storten twintig gulden per rund, van het getal, dat gedurende het lidmaatschap gemiddeld door hen is gemolken.

Artikel vier en twintig. Elk lid kan wegens overtreding der statuten en van het huishoudelijk reglement en onteerende handelingen, door de leden, op gemotiveerd voorstel van het bestuur, van zijn lidmaatschap vervallen worden verklaard bij besluit der leden, waartoe zal worden vereischt twee-derde der uitgebrachte stemmen.

Op hen is van toepassing het bepaalde bij artikel 23, ten aanzien van uittredende leden, zonder geldend motief.

Artikel vijf en twintig. Borgstellende leden, die om geldige redenen vóór de aflossing der schuld uit de vereeniging treden, behouden, zoolang die schuld niet geheel is afgelost, het recht om weder tot de vereeniging toe te treden, zonder verplichting tot inleg.

Artikel zes en twintig. Met goedkeuring der leden kan het lidmaatschap van een lid, met al de verkregen rechten, zonder verplichting tot betaling van eenige bijzondere contributie, worden overgedragen aan een ander, die dan geacht wordt eenvoudig in de plaats van zoodanig lid te zijn getreden.

Artikel zeven en twintig. Leden die gedurende eenig tijdvak, om door de leden gebillijkte redenen, verstoken zijn van de gelegenheid om melk te leveren, ontvangen alsdan jaarlijks, met behoud van verkregen rechten, eene rente van drie en een half procent van het bedrag waarop zij, in geval van uittreding, volgens artikel 20 recht zouden hebben.

In geval van continuatie der vereeniging, na aflossing der meergenoemde geldleening, worden hunne aandeelen in de baten, op

taxatie van twee deskundigen, in contanten uitgekeerd, tenzij bedoeld bezwaar inmiddels mocht zijn opgeheven.

Artikel acht en twintig. Een door de leden vast te stellen huishoudelijk reglement bepaalt verder de rechten en verplichtingen der leden onderling en regelt de bijzonderheden van beheer, de exploitatie der fabriek en de wijze van werken.

Artikel negen en twintig. Elk verschil over de toepassing van eenig artikel dezer statuten en van het huishoudelijk reglement wordt beslist door het bestuur, behoudens recht van hooger beroep op de vergadering der leden, die alsdan beslist in het hoogste ressort.

Ieder lid verbindt zich zedelijk geene quaestie in deze door den burgerlijken rechter te laten beslissen.

Bestuur, beheer en toezicht.

Artikel dertig. Het bestuur der vereeniging bestaat uit drie leden. Zij worden gekozen door de leden, kiezen uit hun midden een voorditter, secretaris en penningmeester, en regelen hunne werkzaamheden bij huishoudelijk reglement.

Artikel een en dertig. Zij hebben zitting gedurende den tijd van drie jaren. De verkiezing geschiedt in de eerste algemeene vergadering van elk dienstjaar. Volgens op te maken rooster treedt jaarlijks één hunner af. Zij zijn herkiesbaar. Wie voor eene buitengewone vacature tusschentijds wordt gekozen, treedt af op het tijdstip waarop zijn voorganger periodiek had moeten aftreden.

Artikel twee en dertig. Op gelijke wijze wordt voor elk bestuurslid een plaatsvervanger aangewezen.

Artikel drie en dertig. Het bestuur oefent toezicht uit over alles wat de exploitatie der fabriek betreft en vertegenwoordigt de vereeniging zoo in als buiten rechten. Tot het voeren van rechtsgedingen is machtiging der leden noodig.

Artikel vier en dertig. De bestuurders genieten geen salaris, doch ontvangen restitutie van de door hen in het belang der vereeniging gedane verschotten, noodzakelijke verteringen en reiskosten.

Artikel vijf en dertig. Het dagelijksch beheer wordt gevoerd door een boekhouder, die alle bevelen van het bestuur heeft op te volgen en door de leden wordt benoemd. Zijn salaris en zijne werkzaamheden worden bij instructie, door de leden vast te stellen, geregeld.

Artikel zes en dertig. Het toezicht op de handelingen van het bestuur wordt uitgeoefend door de algemeene vergadering, die eene commissie uit haar midden daarmede kan belasten.

Ontbinding en vereffening.

Artikel drie en veertig. Tot ontbinding der vereeniging wordt alleen dan overgegaan, wanneer minstens twee-derde der leden daartoe besluit.

Artikel vier en veertig. De vereffening geschiedt volgens de wettelijke voorschriften.

Wijziging der statuten.

Artikel vijf en veertig. Dadelijk na aflossing der schuld, bij artikel 10 bedoeld, worden deze statuten herzien.

Artikel zes en veertig. Geen voorstel tot wijziging wordt in overweging genomen dan in eene daartoe in het bijzonder opgeroepen vergadering, waarin minstens twee-derde der leden vertegenwoordigd is.

Tot aanneming wordt drie-vierde der uitgebrachte stemmen vereischt.

Moet bij envoldoend aantal vertegenwoordigde leden de beslissing worden uitgesteld, dan wordt de beslissing in de eerstvolgende vergadering genomen, bij gewone meerderheid.

Artikel zeven en veertig. Voor zoover daarvan bij deze statuten niet uitdrukkelijk is afgeweken, wordt deze vereeniging geregeerd door de bepalingen der wet op de coöperatieve vereenigingen in Nederland.

Waarvan dit proces-verbaal is opgemaakt te Ezinge, in tegenwoordigheid van Frans Werkema, kastelein, te Ezinge, en van Doede Nauta, gemeente-ontvanger, mede aldaar, bevoegde getuigen, beiden aan den notaris bekend, die met dezen en de comparanten onmiddellijk na voorlezing de minute dezer akte hebben geteekend, op den datum in het hoofd dezes vermeld.

(Geteekend:) J. B. Brouwers, G. A. Iwema, B. Olthoff, J. Brongers, P. Bansema, D. Franssens Hzn., K. Togtema, J. Folkerts, K. A. Iwema, C. van Calcar, A. O. Cleveringa, H. Ritzema, D. F. Franssens, M. H. de Jonge, A. Alberts, A. P. de Boer, E. Wierenga, L. Lijkles, J. Bruining, S. G. Wiersema, A. Doornbos, H. N. Scheering, P. Lijkles, F. Pot, F. J. Emmelkamp, F. Werkema, D. Nauta, mr. R. M. A. d. M. v. Swinderen, *notaris*.

Geregistreerd te Zuidhorn den zesden April 1800 vier en negentig, deel 73, folio 119 recto, vak 6. Vier bladen, geen renvooi. Ontvangen voor recht een gulden twintig cent, f 1,20. De ontvanger, (geteekend:) *Agema*.

Vergaderingen, rekening en verantwoording. Stemrecht.

Artikel zeven en dertig. Jaarlijks worden vier algemeene vergaderingen gehouden, in de eerste veertien dagen van elk kwartaal. In die vergaderingen worden de belangen der vereeniging behandeld en liquidatie gehouden over het afgelopen kwartaal.

De voorzitter belegt voorts zoo dikwijls vergadering, als hem in het belang der vereeniging noodig voorkomt.

Artikel acht en dertig. Buiten de benoemingen van bestuurders en den boekhouder, is de eerste jaarvergadering bestemd voor het doen van rekening en verantwoording door den penningmeester over het afgelopen dienstjaar.

De boekhouding geschiedt op de wijze, door het bestuur in overeenstemming met het Wetboek van Koophandel te bepalen.

Eene commissie door en uit de leden te benoemen, onderzoekt de rekening en brengt omtrent hare bevinding verslag uit.

De goedkeuring der vergadering strekt voor het bestuur tot finale kwijting en décharge wegens zijn beheer.

Artikel negen en dertig. Tijd en plaats der vergaderingen worden minstens acht dagen te voren aan de leden bekend gemaakt bij bljetten, waarop de punten van behandeling zooveel mogelijk zijn vermeld.

Artikel veertig. Elk lid kan zich door een medelid ter vergadering doen vertegenwoordigen.

Niemand kan als lasthebber voor meer dan één lid optreden.

Artikel een en veertig. De leden stemmen hoofdelijk; over zaken mondeling; over de keus van personen bij ongeteekende briefjes. Staken de stemmen over eenig voorstel, dan wordt het geacht te zijn verworpen. Benoeming van personen geschiedt bij volstrekke meerderheid der uitgebrachte stemmen. Is deze meerderheid bij de eerste stemming niet verkregen, dan volgt eene tweede vrije stemming. Geeft ook deze geen vereischte meerderheid, dan wordt eene herstemming gehouden tusschen het dubbeltal dat bij de tweede vrije stemming de meeste stemmen op zich vereenigde, of, voor het geval meer personen evenveel stemmen hebben verkregen, tusschen hen allen, en is hij die dan de meeste stemmen erlangt de benoemde. Bij staking van stemmen beslist het lot.

Artikel twee en veertig. Van het verhandelde in de vergaderingen worden door den secretaris aantekeningen gehouden. Deze worden in de eerstvolgende vergadering door hem voorgelezen, en, na goedkeuring, door den voorzitter en hem geteekend.